

مِثاقِ قَدِيمِ

دین، فلسفہ، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث ہفتہ لق رسالہ در

مسلکینہ موافق آثار جدیدہ مع المنونینہ قہرل اولنور
درج ایدیلین آثار اعادہ اولنور

اظہار:

محل ارارہ:
درسعادتدہ یکی پوستہ خانہ قارشوسندہ
دائرہ مخصوصہ در

درسعادتدہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

قہریلہ دن مقوا بورو ایلہ کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آلتیر.

درسعادتدہ پوستہ ایلہ کوندریلیرسہ ولایات بدلی اخذ اولنور.

مؤسسری: ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرفی ادیب

سنہ لکی القایلی
۳۵ ۶۵
۵۰ ۹۰
۵۵ ۱۰۰ غروشدر.

درسعادتدہ
ولایاتدہ
ممالک اجنبیہ دہ

تاریخ تأسیسی:
۱۱ تموز ۳۲۴

توارث مقادی ایله بطاً بهر بطن اولاد واحفادینه انتقال ایلمی نقطه مده شه سنی تصور ایسه انسانک توپلرینی او پدیرتیر... صاحب عقل و ادراک اولان برانسانه بوتون مخلوقات بچنده ذاته خاص بر عطیه الهیه اولان عقلنی و او کوهر حیات قیمتی بر قاچ ساعت غیب ایتمک ایچون بویله فحیح ، الیم بر حال فظاعات انکیزه دوشمک روای ؟ ..

امان یارینی ! .. نه قدر بو قلب قسوت اُنکیزه ؟ .. نرده او انسانیت ! .. زرده اوسروت وانصاف ! .. یاقیشیری برانسانه که : کندیسینی نفسنی اهلاک ایتسون ، و بوجنایتکار ، ظالم فعل شرینه بر طاقم معصوم زوالیلری ده تشریک ایتسون ! .. حیرت ! .. کوریورم کؤل اوزرینه سوزی اوزاندم .. ناصل اوزانام بو بر سینه در که نور عرفان ایله تنوره مستعد اوعلوی ، قیمتدار بر چوق دماغلر بوسینه مهلاکدن دولایی حقانقدن بر شی اکلماز بر حاله کلیور .. عادنا محو اولیورلر ..

مسکرات ، بتالترینک باطل بر ادعالری واردر که بوماده ملوئنه دن تنزه واجتناب ایدن ارباب فضیلتی تعیب ایدرلر : کویا بونلر حیاتده ذوق و سروردن محروم بولنورلر مش .. حالبوکه بوسوزلری ایله کندیلری مالخوایا مصابینه بکزیورلر .. بر انسان عاقل بو باطل ادعالره ، بوسفسطدره باقجه بوسوزلری مخمل بر عقلدن خسته بر دماغدن صدور ایتدیکنی اکلار .. اکر اومدعیر ذوق ولذت ادعا ایتدکاری حالرینه بر نظر حکیمان ایله انتفات ایلسهلرا و احوالک چپرکین ، ملوث برر اوضاع جتندن باشقه برشی اولدیغنی در حال اکلارلرد اولذت ، سرورظن ایتدکاری حالره عقل و ادراک صاحبی برانسانک قعظیاً قائل و راضی اولیه جغنی یقیناً تیقن ایدرلر .

بونی اکلایمق ده غایت قولایدنر : سرخرش اثنای منادمده تحفنه کیدرک قهقهه دن یره سر بلدیکی بر سوز آیلدقدن صوکره کندیسینک نظر تفکرینه وضع اولنسه نه قدر بسیط ، نه قدر عادی و اکثریا دکل کولدیبره جک ، آغلایم جق بر کلام غایظ اولدیغنی کورور ..

ما بعدی وار خلیل نعمه لله

مسلمه قادی

دردنجی فصلک مابعدی

(تحریر المرأة) مؤنی دیسورکه : «عمومیتله قادیلر مسلمانلر نظرندنه تام برانسان دکلدلرلر . بونلرک ارککاری کندیلرینک قادیلر اوزرندنه برحق حاکمیتلری اولدیغنی ذهنلرینه بر اشدیردکاری ایچون نسوانه قارشی اولان معامله لرندنه هپ اوکا کوره حرکت ایدرلر . » بز دیرزکه : انسانی ماتی آرسنده آزیجق اهمیتی اولان هیچ بر مسلمان یوقدرکه بویله بر اعتقادده بوانسون ، دها طوغربسی هیچ بر مسلمان یوقدرکه «قادین از کهک نسبتله چوجق ثابهنده در ،

وقت کچیرمک ایستر .. بوده اولمازسه - فنانی بقایه ترجیحاً - بر بزماکه نوشانوشه آتیلور .. قدحلر طولوب طولوب بوشانور .. ساغرلردوران ایتدکجه نشولر آرناز .. نهایت بر حاله کلیرکه نفسنه مالک اوله ماز .. نه سوبلدیکی اکلایشیلیر ، نه سوبلینی اکلار .. کویا بوبر دوا ی حیات اولیور .. هیات ! ..

اگر بوزوالیلر بر از شخصیتلرینی ، انسانیتلرینی دوشونسدلر ، نفسلرینی عرفان حقیقی ایله تنویر و تربیه ایلسهلر دنیاده موجودیتلرینی ادامه ایچون بوتون حوایج ضروریه لرینی تدارک ایدن فکر انسانینی بوسورتله محو ایتمک نه بویوک بر فنانق نه شذیع بر خطا ، ناصل ناقابل عفو بر جرم اولدیغنی یقیناً بیلیرلرده اونی محو و اماتیه دکل ، دواء حقیقی ایله تربیه و تشفییه چالیشورلر .. و ماللرینی بویوله صرف و اهلاک ، صحتلرینی افنا ، وجودلرینی - ایستاتستیکلرده ، کوردیکمز کبی - هر نوع عوارض و امراضک میقروبلرینی اخذه مستعد بر حاله کتیرمک ، و بوتون بونلری انساننه ، اولادینه توریث ایتمک کبی فحیح بر ابتلای مده شدن و از کچرلر .

ایمدی وقتندن بر دقیقه نک فائده سز ، ثمره سز ، بوشنه کچدیکندن دولایی اسفخوان ابتکا اولان بر فضیلتیور ایله ، بر چوق ساعتلر فکر و عقللرینی محو و افنا ایچون بوتون جانلرینی ، ماللرینی صرف و ابذال ایدنلر بیننده نه بویوک بر فرق واردر .

بو کؤل ابتلاسی اک باشلی ، اک مهم حادثات اجتماعیه دندر ؛ چونکه اجتماعی بر حادثه یا مالده ، اقتصادده ، یا خود صحت و ناموسده ، یا خود عقل و ادراکده و یا خود انسانلر بیننده کی منافرتده اولور .. حالبوکه حادثه کؤل بوتون بو حادثانک مجبی ، منشأ ایدر . بوندن باشقه بوماده مهلاکدنک شدندن ، سورتندن حاصل اوله بر سیئه زائده سی دها وار : باده نوش او ان بچاره بر قاچ ساعت کندینی ، دنیا و مافیهای اونوتور .. عادنا بر مصابیت شدیدیه معروض اولوبده احساس و اعصابدن محرومیتله وجع ضربی بیلله طوییمان بر عضوه بکزر .. نه الیم منظره ! ..

بادهیه ، اوماده سم آلوده اولان محبت و مجلوبیتک افراط درجه ده اولسی جهالت فاحشه دن ایلری کلیور .. اوروپا جریده لرندن برنده او قودم : کؤل عاملرندن ، بایملرندن بر چوغنی بوماده زهرنا کدن اوچان میقروبلرک تسمیمیله محو اولیورلر مش .. برده بونک تخمرندن حاصل اولان حامض قار بونک تأثیر صودیله سکرانده بو ماده خبیثه اوزرینه ترویج آرا ، نوصیه کار بر طلاقت نوصیف باشلار .. آرتق اولاد و اجناسی ، و کندینی بانسبه یوکسک برسویده کورنلر ایچون مقتدا به اولور .. چونکه انسانلر احوال سیئه یی اثبات ایچون کندیلرندن - سویه ادراکجه - یوکسک کوردکارینک افعالیه احتیاج ایتیه میلیری بک زیاده در ! ..

عیاشلرک وجودلرندنه بوماده مکروهه نک بر چوق مهلاک ، قاتل خسته لقلره استعداد تولید ایتسی ، و کرک خلقه ، کرک اخلاقاً نفسلرینی ، حیاتلرینی غایت بوزوق ، چوروک بر حاله کیترسی ، و بونک ده بر

آره لرنده - فسیولوجی علماسنک دیدیکی کبی - اجناس حیوانات میانده کی تفاوته معادل بر فرق عظیم واردر . « دیسون ، [اون طقوزنجی عصرک محیط المومنه مراجعت] هیچ بر مسلمان یوقدرکه بوکون کوردیکمز قادینلر بوکونی ارککلرک دیشیسی دکلدر بلکه بوکا بکزر دیگر بر مخلوق ضعیفک دیشیسید که انسانلر او مخلوقک ارککلربی محواتمشلرده قادینلربی المشر ... » فکرینه ذاهب ارلسون ؛ [بیوک آنسیقلویدی به مراجعت .] . الحاصل هیچ بر مسلمان یوقدرکه فیلسوف شهیر (پرودون) ایله همزبان اولسونده « قادینلرک صنایع دستکارلنده کی حالی ماقاره ، قویو چیقربی کبی آلات خسیسه بی آکدبر . . » طرزنده سوزلر سوبلسون .

یابونلرک هیئت مجموعی قادینلرک اک جاهل بر مسلمان نظرلنده کی موقعنک اک عالم بر آوروپالی نظرلنده کی موقعندن دهاعالی اولدیغنه دلالت ایتمزی ؟

شمدی بزم ایچون یالکز ، نظریزی قادینلره حقوق سیاسییه ویرلسنی نظامات اساسیه سنه ادخال اتمش اولان (یومنگ) جمهوریتنه عطف اتمک قالیور . بوجهوریت اخیراً طوتیلان ایستاتستیکلره ثابت اولدیغنه کوره آلمش بیک قدر نفوسی حاویدرکه سکنه سنک عددی اعتباریله بلاد مشهوره نك هیچ برینه فائق دکلدر . زمینی طاعلق اولدقدن بشقه مدنیته آمریقایی شمالیده کی مملکتلردن مثلاً نیویورک ، یاخود فیلادلفی ، یاخود شیکاغو درجه سنده دکلدر .

(تحریر المرأة) مؤلفی صدق مدعاسنه بوراده کی حاکمردن برینی اشهاد ایدیور او حاکم دیورمش که : « قادینلرک وظایف عمومییه ایله اشتغال اتملری اصل رؤیتیه موظف اوله قلمری امور بیتییه ایهمال ایللربی ایجاب ایتمیور . شمدی به قدر بر آدم کورمدم که کلسونده زوجه سندن ، مصالح عامه ایله اوغراشدینی ایچون اونده کی ایشلربی یوز اوستنه براقیور دییه ، شکایتده بولفسوز . »

بزه کلنجه ، نسوانه حریت مطلقه ویرمک ایچون اوغراشمقده اولانلره صورارزکه آمریقایی حاکمک ، قادینلرک بویله امور خارجییه ایله اوغراشملری اصل کندیلرینه خاص اولان وظیفه نك معطلیتی ایجاب ایتمز ، طرزنده کی ادعاسی عجیباصحیح میدر ؟ عجیاسی برآموریت اشغال ایدن قادینک آغریسی طوتدینی زمان وظیفه سی باشندن ایکی آی مدتله آیرلسنه مساع تصور اولنه یلیرمی ؟ عجا بویله بر والده هر ایکی ساعتده برچوجغنی کندی سودیله می امزیرر ، بوقسه جکر پاره سنی برطاقم جاهل سود آنلرک انهمی براقیر ؟

یا اووالدهیه هیچ اولادینک تربیه سنی ایهمال اتمک یاقیشیری که جناب حق کندیسنی صرف بونک ایچون یاراتمش اولدقدن بشقه بووظیفه بی دیگر قادینلره کوردوره بیلسنده امکان یوقدر ؟ حال بوکه درعهده ایلدیکی امور خارجییه ای اداره ایده جک کریده یوزلرجه ارکک واردر .
مع مافیه بز مؤلفک بوکبی حالته راضی اوله جغنی قطعاً ظن ایدنلردن دکلز چونکه باقیکمز نه دیور :

« خلقک قسم اعظمی اطفالی تربیه مسئله سنی اهمیتسز ایشلردن عد ایدرلر . لکن ایشه حقیله وقوفی اولانلر بیلیرلرکه نه قدر بیوک ، نه قدر مهم اولورسه اولسون ، شون انسانیه دن هیچ بری تربیه اطفالک محتاج اولدینی قدر واسع علمه ، دقیق نظره ، آعیر مشقتلر اقتحمانه عرض احتیاج ایتمز . برکره علم جهتندن دوشونولورسه انسانک نشو ونهای روحانی وجسمانیسنک تابع اولدینی قوانینی بیلدیرن علومک کافه سنه محتاجدر . صعوبتی مسئله سنه کلنجه ، اصول تربیه بی چوجوغک ولادتیه سن رشده وصولی آره سنده کی احوال واطوار مختلفیه تطبیق ایله اوکا کوره تعقیب اتمک اوپله برصبرومتانتنه ، ایشه اوپله بردوامه ، چوجوغک هر طورینی هر حرکتی تدقیق خصوصنده اوپله برامعانه محتاجدرکه بوقدر شدید اعتایه لزوم کوسترن پک آرایش بولنه بیلیر . »
بزده دیرزکه ، اوت ، بوسوز هیچ برعقلک انکار ایده میه جکی طوغرو برسوزدر . لکن قادینلره حقوق سیاسییه ویرمک اونلری حکومتک اک مهم مأموریتلرنده استخدام ایدن (یومنگ) جمهوریتنک نظاماتی حقنده آمریقایی حاکمک ایراد ایلدیکی مدیحه ایله مؤلفک بوسوزی نصل تألیف اولنه بیلیر ؟

هیچ بیچاره قادی برکره غایت مهم اولان بر امر بیتی ایله ، یعنی تربیه اولاد وظیفه شاقه سیله مکلف طوتدقدن صوکره برده بونک فوقنده اوله رق زواللی بی ، اوزون کونلربی تحقیق جراثم ایله ، ارباب جنایات اوزرنده جزا قانوننامه سنده کی ماده لری تطبیق ایله کچیرمه یه مجبور اتمک مقتضای عدالتیدر ؟

چوجق بیوتک ایچون نظر امعانه آنه جق ، صوک درجه ده اعتنا اولنه جق برچوق قیود وشرایط اولدینی بیلدیکمز حالده سوء تربیه دن متولد مسئولیتی والده لرک بونینه بولکلکه کندیمز ایچون مساع کورویورزده فضله اوله رق برده حکومت ایشلرینه باقق ، امور عبادی تسویه اتمک کبی وظایفی ده اولنره تحمیل ایتمی عدالتله نصل توفیق ایدیورز ؟ اگر قادین بو ایکی ایشله بردن مکلف اولورسه اوزمان ارکک نه یاپه جق ؟

اگر قادینلرک تکمیل ایچون طوته جقلمری یول بوايسه ، ممالک وحشیه ده کال نسوان ایچون چوق کوزل مثاللر بوله بیلیرلر زیرا اورالرده ارککلر هر برشیدن آزاده اوله رق فرج و فخور اوطورورلر . اکین اکک ، بیچمک ، دوکک ، اوزاق اوزاق یرلردن صو طاشیق کبی شداند اعماله وارنجه یه قدر هر ایشی قادینلره کوردورورلر . احوالده بزده لازم اولان اقوام وحشیه نك احوالی کوزلجه کوزدن کچیرمکر ، تاکه ارککلر قادینلرک یوزندن نه بولده راحت یاشایه بیلیرلر ، اوکره نه بلده بزده اوپله یاپه لم !

پک اعلا ، شمدی قادینلرک بوحالی نظر فریب برحریت پردوسی آلتنده عینی اسارت دکلدرده نه در ؟
اصلا جدال کوتورمین ، حسک ، عقلک ، وجدانک قبولنه مظهر اولان برحقیقت وار ایسه اوده علامه اقتصادی (ژول سیمون) ک شو دستورندن عبارتدر :

(انیس الجلیس) نده آمریکا قادینلرینک ادبیات و صنایعده کی
ترقیلری ناطق بر ایستانتیق ایراد ایتدکن صکره دیورکه :

« لکن شوراسی ده ظاهر در که قادینلر علوم و فنونده ایلی کیند کجه
ارککلرده طلاق آرتیر مقده در لر . زیرا اورالرده طلاق ملک اسلامیده
وساثر یرلرده کورولین مدھش بر درجه به وار مشدر . »

انشاء ایلیده ، بحث مخصوصنده ، اودهشتلی طلاق ایستانتیق لری
ایراد ایدرکن بوندن تولدی طبیی اولان فساد عظیمی ده سویله جکمز
ایچون شمیلک سوزی اوزا تمقن صاقیندرق یالکز شونی بیان ایدر زکه
بز قادی ارككك نظر نده سولمز ، چکلمز بر حاله کترین شینک اونک
علوم ایله ادبیات ایله توغلی اولدیغنی ظن ایدن لر دن دکلز . اصل قادی
محرر ، مستکره کوسترن حال اعمال خارجیده ارککله مسابقه به
قالقیشمیدر ، بشقه بر شی دکلدرد .

مطامات مسروده نك هیئت مجموعه سندن شو نتیجه چیقور که
(یومغ) جمهوریتی بو خصوصده ساثر مملکت لرحه امثالہ صالح بر مثال
اوله نماز . اگر اوله اوله یدی بتون دنیای محیط مدنیت و معوریت
ادخال ایتش اولان آمریکا جاهیر متفقدسی او نظامی قبول خصوصنده
هر کس دن اول طاور انیدی .

احتمال که قارئین کرامدن بعضیلری ، فصل اولمشده آمریکا کی
مسالك حریتی ترویج خصوصنده بو قدر ایلی کیدن بر حکومت
بو نظامدن غافل بولنشده بشقه بر جمهوریت اونی کچمش ، دیه یوک
دوچار حیرت اولور لر . لکن ایشک اساسی اکلا دق لری کی تعجبیدن
قورتولور لر : اوت ، آمریکا حکومتی بو اصولی بالفعل تجربه ایتدی ده
مضرات عظیمی رأی المین کوردکن صکره لغو ایتدی . باقک فصل
اولدی :

۱۸۷۰ سنه سنده (مادام مرتین) ک ریاستی آلتنده اولمق اونوره
قادینلردن متشکل مدھش بر جمعیت میدانه چیقهرق حقوق سیاسی لری
طلب ایتدیلر ، حتی سیاسیوندن برچوق رجالی ده کندیلرینه ظہیر
بولدیلر . چونکه بریکلر نتیجه کاری ایجه دوشونمدهن چیتک مطالبتی
جالی کور مشلردی صکره اعضای جمعیت محافل رسمیده ، مجالیده
نطقلر ایرادینه ، غزته لر له مقالہ لر نھرینه باشلادیلر ، فرق مخالفه
رؤسایله مناقشہ لر ایتدیلر ، اونلرک آراسی علمینه دلائل کتیردی لر .
نهایت مجلس حکام بولنره حقوق سیاسیہ اعطاسنه قرار ویردی . بونک
اوزرینه ۱۷۸۲ ده (مادام مرتین) بالانتخاب ریاست جمهوریتہ کچی .
لکن آرادن چوق کچمدی ، آرقداشی بولنان قادینلر کنديسی ترک
ایتدیلر آرہ لرینه شدتلی بر اختلاف کیردی . نهایت حکومت بوقانونی
مؤید بر صورتده فسح ایتدی . بو حادثہ جاهیر متفقدہ تاریخنده پک
مشوردر .

مع مافیہ اگر (یومغ) جمهوریتی ده بوقانونک فسحنی ایستہ مش
اولسه ، آرزوسنی کمال سهولتہ تحقق ایتدیرہ بیایر که بو خصوصده

« اونیک خارجنده چالیشان بر قادین عادی برایشچینک کورہ جکی
ایشو کورمش اولور ، لکن بر قادینک ایشی کورہ من . »

(تحریر المرأة) مؤلفی دیورکه : « غریبه مقالات محرر لکی
راہبلاک ، مهندسلاک ایدن ، غزته مدیر لکنده بولنان ، پوستلرده ،
تلفرافخانه لرده استخدام اولنان قادینلر همانده صایله مایه جق مقداری
بولمشدر . معاف نظار تیلر نده کی مأموریتلرک قسم اعظمی ده قادینلر
طرفدن اشغال اولنمقده در که مکاتب ابتداییه ده کی معاملات عددی یوزده
طقسان بش راده سنده در . »

مع مافیہ مؤلف جناب لری کرک شو جله بی ، کرک اولکیلرینی بادی
استحسان اوله جنی ایچون ایراد ایدیور . لکن فیلسوف اقتصادی (ژول
سیمون) شو سوزلری سویلیور :

« قادینلر بوکون طوقومه جیلقدہ ، مطبہ جیلقدہ ، بوکا بکزر دیکر
برچوق ایشلرده قوللانمقده در . کذلک حکومتلرده بونلری کندی
دارالصناعه لرنده استخدام ایدیور ، اونلرده بو یوزدن بر قاچ پاره قازانیور لر .
فقط بوکا مقابل بنیان طائلہ لرینک اساسلری جدی بر صورتده بیقمش
اولیور لر . اوت ، ارککلر قاریلرینک محصول سمیندن ، کدیمنندن
مستفید اولمایه باشلادیلر ، لکن قادینلر اعمال خارجیده ارککلره
مزاجیه ، مسابقه به قالقیشدق لرندن طولانی بریکلرک قزانجی آزادی .
دها صوکره شو یولده اداره کلام ایدیور :

« ایشته بوراده بر طاقم قادینلر دها وار که اولکیلرندن زیاده ترقی
ایتملر . تجارتکاعلر ده دفتر طومق ، یازچیلق ایتکله اشتغال ایلدکلری
کی معله صفتیلہ حکومت طرفندنده استخدام اولیور لر . ایچلرندن
برچوغنی تلفراف ، پوستہ ، شمندوفر اداره لرنده ، فرانسه ، قرہ دی
لیونه بانقہ لرنده قوللانیلور لر . لکن بو وظائف او قادینلری عالمہ لرینک
کلیاً بیگانه سی ایتشدرد . »

بوسوزلر خانه صاحبک سوزیدر . خانه صاحبی ایسه شہه یوقدر که
اونیک ایچنده اولانی هر کس دن ای بیلیر ، اوله یسه بونلری یابانه آهرق
خلافنه متمسک اولمق بزم ایچون قطعاً جائز دکلدرد .

مؤلف دیورکه : « آمریکا ده کی قادینلرک ترقیاتی بیان ایچون شونی
سویله مک کافیدر : بونلردن یالکز علوم و ادبیات ایله توغلی ایدنلرک
عددی یوزده یتیش بشه ، تجارتده بولنانلرک آلتمش اوچه ، ضایعده کیلرک
آلتمش ایکی به باغ اولدیغنی ۱۸۸۰ سنه سنده طوتیلان ایستانتیق لردن
اکلا شمشدر . »

لکن مؤلف جناب لری بو حالک موجب اولدیغنی او مهلاک فسادات
اجتماعیہ بی سویلک طرفلرینه هیچ یناشمیر ! اوت ، او فسادات اجتماع
عیہ بی که او مملکتلرده کی احوال و حرکاتک ماهیتنه وقوفی اولانلرجه
بو باندہ صورت صحیحده طوتیش ایستانتیق لردن ایجه اکلا شلیر .

بز بورا جقدہ آمریکا قادینلرینک صنایع و ادبیاتده کی ترقیلرینه
دائر مادام (دو آفرینو) نک بر ملاحظہ سنی ایراد ایدہ جکمز .
مادام (دو آفرینو) ۱۸۹۹ سنه سی ایلونک اوتوزنده چیقان

مناقشه‌یه محل یوقدر ظن ایدرم . حال بوکه بوکبی یالیدی زلی نمایشاره علم حقوق لسانده حریت اطلاق هیچ بر وجهله طوغری اوله ماز . بو حال حریت دکل ، بلکه ارککک ، جانی ایستدیکی زمان هیچ برکونه مدافعه فعلیه کورمکسزین استراد ایده بیلک اوزره ، کندی حقوقندن بعضیسنی تبرع ایتمیدر .

بونکاه برابر شو سوزلری رجا بانغیب سویله میورزه . بزدن اول فیلسوف (پرودون) بو حریت مفرطیهی سربستی نسوان نامی آلتنده قبول ایده میهرک دیورکه :

« بن حریت نسوان دیدکلی حالی قبول ایتمک شویله طورسون ، ایجاب ایدرسه قالدینک حبسی ایچون اک اول رأی ویرنلردنم « طبیعیدرکه حبسن ایله حکمه قالدیشان انسانک قدرتی وارد یعنی ارکک ایستدیکی زمان قالدینی حریتدن محروم ایده بیله جکدر .

(المرأة الجديدة) مؤانی دیورکه :

« بز بوراده قالدینک تاریخی تلخیص طریقیله بر ایکی چله ده کوستره جکز : انسانیتک هنوز بشیکده بولندیقی قرون اولاده قالدینلر حر اوله رق یاشادیلر . صکره عائله تشکیل ایدنجه براسارت حقیقیهیه کرفقار اولدیلر . دها صکره انسانیت مدنیت یولنی طوتنجه بو اسارتک شکلی دکیشدی . حقوق نسواندن بعضیسی ارککار طرفندن تصدیق اولونمایه باشلادی لکن ینه قالدین او اعتراف اولنان حقوقندن مستفید اولماسنی امر ایدن ارککک استبدادینه عرض انقیاده مجبور اولدی . دها صکره انسانیت طور حاضر مدنیقی بولنجه آرتق قالدین حریت نامهیه نائل اولدی ، حقوقک کافه سنده ، هیچ اولمازسه قسم اعظمنده ارککله تساوی مظهریتی اعزاز ایتدی .

ایشته سزه درت حال که تاریخ تمدن عالمده اوکا مقابل درت دور بولونیور .

مؤلف بوسوزلری سویلیور اما قالدینلرک اودور استقلالده کی حاللری نصل ایش ، او حریتدن صکره عائله تشکیل ایدنجه اسارته نصل راضی اولمشلر ، کذلک بو انقلاب دفعتاً نصل حصوله کلش ، بورالرینی هیچ سویله میور . حال بوکه ، نظر متحرری بومقتضیاتک کافه سنه وقوف آرزوسنده بولورسه در حال بودورلردن هر برینک لازم غیر مفارقی بولنان بر طاقم احوالک موجودیتی کورور . یعنی قالدینلر شو دورلردن برینه دونمک ایستدکلی صورتده اودورک احکامنه ، لوازمه منقاد اولق مجبوریت قطعیه سنده درلر .

بناء علیه مادام که مؤلف ممالک متمدنه کی قالدینلرک کوندن کونه او استقلال اوله طوغری رجوع ایتمکده ، یول آلمده اولدقلمی سویلیور ؛ اوله یسه اودورک لوازمندن بولنان احواله رضاداده اولق کندیلری ایچون ضروریدر . شیمدی بافلم قالدینلرک او دور استقلالده کی حاللری نصل ایش ؟

اون طقوزنجی عصرک آنسیقلوپدیسی بودرت دوری کوستردکدن صکره دیورکه : « بوندن اکلاشیلان اولجه بر زمان کچمش ، قوانین

عائله نک نه اولدیغی بیلمیورمش . اودورده قالدینلر هر بر قیددن آزاده ، تمام استقلال ایله مستقل ایشلر [کوزلجه تأمل اولنسون] مع مافیله صوک درجه ده محقر ایشلر . صکره عائله لر تشکل ایتمک باشلانجه قالدینلرک حالی بسبتون دکیشدی . زیرا اولنلر مجرد عائلهیه داخل اولمیرله اسکی استقلاللردن جدا دوشدیلر ؛ لکن بوکا مقابل کندیلرینه اولجه مالک اولدقلمی بر مرکز معنوی پی تأمین ایتدیلر .

ایشته شو مشاهده اجتماعیه دن او کوندک که قالدینلر دور استقلالده صوک درجه ده حقیر و ذلیل ایشلر . بناء علیه ماضیده کی او استقلاللی تکرار استحصال ایدرک ایکنجی دفعه اولق اوزره عین حال مسکنته کلک ایسته . یورلرسه ینه آرزولرینی انفاذه چالیشسونلر !

شیمدی بر معترض چیقوب دیسه بیلیرکه : عصر حاضرده قالدینلری حریت و استقلاله طوغری سوق ایتمکده اولان حرکت اوله اسکیدن اولدیغی کی اساس عائله پی هدم ایتمک قوتیه بر ایشلر دکلدر . بناء علیه قالدینلر بودفعه استقلاللرینی تأمین ایدنجه البته اولکی کی محقر اولمایه جقدر . بزده جواباً دیرزکه : تاریخ عین وقایعک تکررندن عبارتدر ، دینن یک طوغری سویلش . زیرا بوکون ملک متمدنه کی قالدینلر اصول ازدواجی ابطال ایچون اوغراشیورلر ، بومقصد اوغورنده بیوک بیوک کتابلر میدان کتیریورلر . محیط العلومده شوسوزلر کورویور :

« اجدادیغزک ضروری اعتبار ایتدکلی ازدواجک هر طرفدن صدمات شدیدیه اوغرا دیغی یک آشکاردر . زیرا قالدینلرک احراز ایتدکلی ترقیات عقلیه ایله کوندن کونه توسع ایتمکده اولان حقوقلری ، هر خصوصده ارککله تساوی به اولان اشتیاق شدیدلری بزم ازدواج حقدنه کی نظریات موروثه منزی تهدید ایتمکده در .

ناسک ازدواجی ترک ایتمی ؛ طلاقه میل باغلامسی ایکی امر مهمدرکه آمریقاد ، آوروپاده کوندن کونه ایلرله مکده در . نتیجه کلام قالدینلرده کورولن بو حالانک کافه سی متشرعین ایچون نظر انتباهلرینی درت آچق فرض اولان بر مرض اجتماعینک وجودینی کوسترمکده در .

ایشته بوسوز او قول فاصلدرکه علوم اجتماعیه نک کوستردیکی صورتده اجرا ایدیلن تدقیقات و تحلیلاتدن استنتاج اولنمشدر . مع مافیله بز نسوان بشردن بر قسمنک کونک برنده بو استقلال مطلق استحصال ایتلرینی استبعاد ایله میز . لکن اوزمان کندیلرینی اسارتک اک شدیدینه آیش ، مذلت و مسکنتک اک واپسین در که سنه ایندیرمش اوله جقلر .

فقط بز معشر مسلمین که ... نرده بولورسه ق آلمقه مأمورا اولدیغمز - حکمتدن بشقه غابجز یوقدر ، عالم بشریتک اطوار و حرکتک کافه سننی بردن نظر تدقیق و عبرتدن کچیرمدیکجه کوره جکمز شتون وعاداتک هیچ برینه قاپیامق بز لایق دکلدر .

اوت ، بز باسره امعانی آچلی ده شتون عالمی اوله جه تمام ایتلی بز که دیندار منافع پیش انظاریمزده متبسم ، ذی وقار بر طور ایله متجلی اولسون ؛ روی مضرات ایسه عبوس ، کریه ناک بر صورتده کورونسون ... اولکیسنه سینت اشتیاقلری آچلم ، ایکنجیسندن قاجلم .

التزام ایندین برشاعرك شعرنده وبرمنشيك كلامنده افصحيت وابلغيتك تنزل ایدہ جکی امر طیبیدر . حتی (لید ابن ربیعہ) ایله (حسان) رضی اللہ عنہما نك داخل دائرہ اسلام اولدقلرندن سوكره شعرلرینك تنزل وتدنی ایتمش اولدینی ارباب وقوفه معلومدر . قرآن کریم ایسه هر آیتده صدقه کمال درجه رعایت اولمقله برابر فصاحت و بلاغتک مرتبہ قصواسنده اولهرق نازل اولمشدر .

ثالثاً : برشاعر نهقدر فصیح ، نهقدر بلیغ اولورسه اولسون انك برقصیده سنده انجق بر ویا ایکی بیت بلیغه تصادف اولنه بیلور . چونکه (بلاغت ، کلماتك فصیح اولمسيله برابر کلامك مقتضای حاله مطابقتی دیمك اولوب احوال ومقامات کلام ایسه متفاوت ومتخالف اولدیغندن هر کلامی کندینه مخصوص برمقامده ایراد ایتمك واو مقامه مناسب اولان امورك جمله سنه رعایت ایتمك قدرت بشریه نك خارجنده در . حالبوکه قرآن کریمك هر کلام وجهه سی کندینه مخصوص اولان حال ومقامده سوق اولمش واو مقامه مناسب اولان امورك کافه سنه رعایت ایدلمشدر . رابعاً : زهد وتقوی ، مسائل فقه وفتوی ، ذم دنیا ومدح عقبا کبی شیلره دائر وتشبیهات بلیغه واستعارات دقیقه بی شامل برمقله بلیغه وبرقصیده فصیحه یازمق ویاسویلك هیچ برشاعر ومنشی به ممکن دکل ایکن قرآن کریمده بوکبی مباحث عالیه کمال فصاحت و بلاغت اوزره ذکر واتیان اولمشدر .

خامساً : محققدرکه بعض اشیا بی تصویرده کوزل شعر انشادینه مقتدر اولان برشاعره بشقه شیلری وصف و ذکرده اوقدرت شاعرانه سی لایقيله کوسستمک ممکن دکلدر . نشه کیم (امری القیس) ک شعری آت ونسا کبی شیلری وصفده ، (نابغه) نك شعری خوفده ، (اعشا) نك شعری ده خریاتنده کوزل اولوب بشقه شیلرده ایسه اوقدر کوزل دکلدر . حالبوکه قرآن کریم ترغیب ، تهیب ، وعظ ، زجر وسائر کبی پك چوق مباحث ومسائل مختلفه بی جامع ایکن جمله سنده غایت فصاحت ونهایت بلاغت اوزره وارد اولمش وهیسنده حسن ذاتی سی برصورت خارق العاده اظهار ایلمشدر .

سادساً : کندیسنده علی التوالی بر مضموندن دیگر مضمونه انتقال ایدیلن ویابرطاقم اشیا بی مختلفه نك بیانی مشتمل بولنان برکلامك اجزاسی ارسنده حسن ارتباط اوله میه جنی وبناء علیه کلام مذکورك درجه عالیه بلاغندن سقوط ایدہ جکی درکار اولدینی حالده قرآن کریمده برقصه دن دیگر قصه یه ، بر مضموندن بر بشقه مضمونه متوالیا انتقال ایدلمش وامر ، نهی ، خبر ، استخبار ، وعد ، وعید ، توحید ، نبوت ، معاد ، ترغیب ، تهیب کبی نیجه مضامین مختلفه نك بیانی متضمن بولمش ایکن ینه حسن ارتباطی کمال فصاحت و بلاغتیله محافظه ایلمشدر .

سابعاً : (ولکم فی القصص الخ) آیت جلیله سی کبی بر جوق آیات بیناتک وباخصوص (ص) سورہ شریفه نك سراپا شهادتلیله قرآن کریم اکثر مواضعنده الفاظ قلیله ابله معانی کثیره بی غایت بلیغانه وفضیحانه اولهرق افاده ایتمشدرله بونكده قدرت بشریه نه نسبتله بر امر محال اولدینی ارباب وقوفه نمایاندر .

ذاتاً جناب حق بزى ام سالفه نك تاریخی تتبع ایتمه یه ، اولردن عبرت آلهرق دوشمش اولدقلری کرپوه اضمه حاله کندیمزی قایدیرماق ایچون اسباب سقوطلرینی تحری الیه یه ترغیب ایدیور . ایشته بزده بو طریق عبرتی آزاچق تعقیب ایدنجه کوردک که قادینلرک استقلال مطلق هم کندیلرینك ، هم ده ارککلرک حرمانی ، ضررینی موجبدر . بناء علیه بزده لازم اولان بویله بر کرداب مهلکه آتیلقدن صاقینهرق حال نسوانی تهذیب ایچون - هیچ بر خصوصه حکمت الهیه نك ، فطرت بشریه نك حدودی خارجنه چیقماق شرطیله - بشقه بر طریق موافق آراشدیرمقدر .

لاحقه

شومترجم اثر حقنده امضاسز بر مطالعه نامه کوندنن ذاته :
افندم ، رساله مزنده کی مقاله لرك چونغی حقنده اطرافدن مکتوبلر کایور . بونلره جواب ویرمک ایشمزی بر اقله اوله یله جک ، بوایسه ایشمزه کلیه جک .
سزده شیمدی سؤالریکزه جواب ویرمه یشمی احتمال که عجزیمه ویرمه جکسکز ؛ لکن نه بأس وار ؟ بن ذاتاً داعیه قدرته اورته یه چیقمادم که . مقصدم المدن کلدیکی قدر ملنك خیرینه خدمتدر . سعیلری مشکور اولمایانلر نیتلرندن طولایی مأجور اولورلر .

مکتوبکیزی امضالی کوندره یدیکز (مرادانه) بر حرکت ایتمش اولوردیکز . شخصی طایمیشکز جسارتکزی قیرماملی ایدی . چونکه بن قورقاق بر آدم اولدیم کبی حد اولسون قورقوجده دکل . برده اثر هنوز بیتدی ، مابعدی بویله بش اون نسخه ده اشغال ایدہ جکدر . رجا ایدرم ، صره یله اوقویکده مطالعاتکزی استحصال ایدہ جککز نتیجه اوزرینه بنا ایدک .

محمد عاکف

اعجاز قرآن

قرآن کریم کتب سماویه سائر نك هیچ بریسنه مقیس اولیوب الفاظ شریفه ومعانی دقیقه سیله حائز مرتبہ اعجاز ومضامین لطیفه واحکام متینه سیله ده ازهر جهت ممتازدر .

قرآن کریمك واصل مرتبہ اعجاز اولدینی فصحا وبلغاه عربك مثلی اتیاندن عاجز قالمبلره نایندر . فی الحقیقه بوکتاب مبین فصاحت و بلاغت اوزره ایراد کلام ایتمکی اک بیسوک شرافت واک عالی مرتبت عد ایدن وحقی زاده طبیعتلری اولان جواهر کلامی تعلیقه صدر کعبه علیادن بشقه مناسب بر محل بواه میمان فصحا وبلغای عربیه قارشو نازل اولمش ونیجه آیات بیناتیله انلره تحدی ایدرک ، یعنی میدان اوقویهرق ؛ مجموعنه مقاله شویله طورسون ، اقصر سورهنه بیله بر نظیره یاققدن جمله سی عاجز بر اقلشدر .

بافسای عربك اقصر سور قرآنییه نظیره یاققدن عاجز قالملری ایسه وجوه آیه یه مینیدر :

اولاً : عربك فصاحت و بلاغتی آت ، دوه ، جاریه و حرب وسائر کبی مشاهداتی وصفه منحصر اولوب قرآن کریم ایسه بومثالو اشیا بی وصف و بیان ایتدیکندن فصحا ، بین العرب فصاحت و بلاغتلری مشهور ومتفق علیه اولان الفاظی قرآنده بوله مامشدردر .

ثانیاً : عربلرک (احسن الشعر اکنده) قول مشهوری منطوقجه برشعرك ، برسوزك اک کوزلی اک کاذبی اولدیغندن کذبی ترك وصدقی